

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 171. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm4874/facsimile.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Hjerte, ved Døden befriedes fra en Myrde der var ham for tung, og at den spanske Kættines Datter, Marie, kom paa Tronen. I delen maatte holde op med sit Kirkeran, og de uagte Protestanteres Hede kolnedes under de Forsølgelser, hvortil denne katolske Dronning forførtes af Bødderne Gardiner og Bonner som besluttede Biskopstolene i London og Winchester. Rænner, den gamle ærværdige Latimer, 3 andre Bisper og Mange af alle Stænder bleve brændte for Evangelietes Beskjændelse, endnu flere maatte flygte til fremmede Lande og Alt spaaede Kættisismen Seier, da Gud pludselig forkortede Marias Dage og opbaiede hendes Halvsister den protestantiske Elisabeth paa Tronen. Nu fastsættedes den halve, sig selv modsigende Reformation, hvorom før er talet, og med Voldsomhed nedtrykte Elisabeth de lydelsige Anur, der alt lode sig høre med den biskoppelige Kirke, til hvis Overhoved hun opkastede sig, uden at ville ændre at hun derved traadte i Pavernes Fodspor, og satte sig paa Herrens Stool med Alteret til sit Høisæde og Bibelen til sin Fodstammel.

Den reformerte Lære udbredtes imidlertid ikke allene i dens Fædreland, Helveesen, hvor den gav Anledning til gruelige Borgerkrige, og i det tilgrændsende Tydskland, hvor den lamsmede det protestantiske Forbunds Arm, men ogsaa i Nederlandene, hvis nordlige Indbyggere

den gav Mod og Kraft til at stifte en uafhængig Republik.

Da Karl den Femte nedlagde Regeringen, kom Nederlandene, tilføjede Mailand, Neapel og Spanien paa begge Sider af Havet, under hans Son Philip. Allerede i Karls Tid havde Reformationen fundet megen Indgang, og i den berømte Erasmus fra Rotterdam forkyndtes det, som siden lod sig tilføie hos Holstet. Han var en stor Sproggrandster, grundig Kjender af de gamle Skrifter og et skarpsindigt Hoved; men han var for stor en Regnemester og Ven af Kronede, paa verdslig Viis fredelige Dage, til at vove noget for Troen, eller sige Verden Farvel før i Dødens Time. I de mauriske Krige havde Spanierne vandt sig til at udbrede Christendommen med Sværdet, og med umenneskelig Grusomhed havde de i Amerika ogsaa begyndt paa det samme. Saasnart de mærkede at Tysklands Bjerge vare rige paa edel Malm, fik de Lyst til at vie det, og de tappre, men grusomme Mænd, Cortes og Pizarro, omslyttede med smaa Flokke, især ved Krudtetts Brug, de fjerne Troner i Peru og Mexico. Naar Troen ei længere bevares i en god Samvittighed, men dog endnu ansees for Veien til Saligheden, gaar det med hele Kollektør som med det enkelte Menneske, at de mene paa sengang at fortjene Syndefrihed og overbevise sig selv om at de have Troen, ved med Haardhed at fordømme de Bær-

